

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	<u>0203</u>		
Datum:	<u>18.2.2020</u> <u>15.12.202</u> <u>5</u>		
Stran:	1/8		

1. NAMEN

2. PODROČJE UPORABE

3. POJMI

4. ODGOVORNOST

5. NAČIN DELA

6. PRILOGE

Referenčni dokumenti

- Projekt HACCP
- PR 4.2-3 Pregled zakonskih in drugih predpisov
- Načrt zaščite in reševanja oziroma delovanja v primeru izrednih razmer in neskladnosti
- Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh

	PRIPRAVIL	ODOBRIL
Datum:	<u>18.2.2020</u> <u>15.12.202</u> <u>5</u>	<u>18.2.2020</u> <u>18.12.2025</u>
Ime:	Boštjan Erjavec	Daniilo BURNAČ Miran Jug
Podpis:		

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	0302		
Datum:	18.2.2020 18.12.2025		
Stran:	2/8		

1. Namen

Podan je način ukrepanja za pravilno in hitro ravnanje delavcev Mariborskega vodovoda [d.o.o.](#) v primeru izrednih dogodkov s ciljem zagotovitve normalnega obratovanja vodooskrbnih objektov in usklajenega ukrepanja v primeru izrednih razmer, ki niso urejena s Poslovnikom ravnanja z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu in internimi predpisi družbe. Namen postopka je kontrolirano in učinkovito ukrepanje v primeru izrednih dogodkov kot so: požar, razlitje ali razsutje nevarnih snovi, uhajanje plinov in drugih primerih izrednih dogodkov (vihar, neurje, vdori vode, itd.)

2. Področje uporabe

Postopek velja za vse objekte v lasti oz. upravljanju [podjetja/družbe](#): črpališča, prečrpališča in rezervoarje pod nadzorom Mariborskega vodovoda [d.o.o.](#) za naslednje primere:

2.1. Vlomi v vodooskrbne objekte:

- a. vlom zaradi tatvine,
- b. vlom zaradi onesposobitve/zastrupitve.

2.2. Izpad električne energije;

2.3. Izpad opreme;

2.4. Onesnaženje vodovarstvenega območja zaradi nesreče;

2.5. Elementarne nesreče;

2.6. Poškodb pri delu;

2.7. Požara ali eksplozije;

2.8. Razlitja nevarnih snovi;

2.9. Potresa, poplave, udara strele,...

3. Pojmi

3.1. Izredni dogodki

Izredni dogodki so nenormalna stanja za katera veljajo posebna določila za ukrepanje, ki jih predpiše direktor [družbe](#).

4. Odgovornosti

4.1. Direktor [družbe](#)

a. vlom zaradi tatvine:

- poostren nadzor nad ukrepanjem notranjih organizacijskih enot,
- koordinacija dela z državnimi organi.

b. vlom zaradi onesposobitve/zastrupitve:

- poostren nadzor nad ukrepanjem notranjih organizacijskih enot,
- koordinacija dela z državnimi organi (MOP, MNZ, ZZV, MORS-RUZR in pristojnimi štabi za CZ),
- koordinacija dela s predstavniki lokalnih skupnosti,
- sodelovanje pri obveščanju javnosti,
- izvajanje odrejenih postopkov državnih organov,
- vzpostavitev sistema dežurstva.

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	0302		
Datum:	18.2.2020 18.12.2025		
Stran:	3/8		

c. izpad električne energije, izpad opreme:

- poostren nadzor nad ukrepanjem notranjih organizacijskih enot.

č. onesnaženje vodovarstvenega območja zaradi nesreče ali elementarne nesreče

- poostren nadzor nad ukrepanjem notranjih organizacijskih enot,
- sodelovanje z ustreznimi državnimi organi,
- koordinacija dela s predstavniki lokalnih skupnosti,
- izvajanje odrejenih postopkov državnih organov,
- vzpostavitev sistema dežurstva.

4.2. Vodja SČV ali pomočnik vodje SČV

a. vlom zaradi tatvine:

- ugotovitev zatečenega stanja in poročanje direktorju [družbe](#),
- predlog ukrepov sanacije,
- zagotavljanje pogojev dela za nadzor zunanjih institucij ([ZZV-NLZOH](#) in drugih).

b. vlom zaradi [onesposobitve](#)/zastrupitve:

- neposredni nadzor nad sistemom in poročanje direktorju [družbe](#),
- izvajanje predpisanih ukrepov.

c. izpad električne energije, izpad opreme:

- ugotovitev zatečenega stanja,
- predlog ukrepov sanacije.

č. onesnaževanje vodovarstvenega območja zaradi nesreče ali elementarne nesreče:

- neposredni nadzor nad sistemom,
- izvajanje predpisanih ukrepov.

4.3. Vodja [nadzornega centra in](#) izmene

a. vlom zaradi tatvine:

- poostren nadzor nad delovanjem rezervoarjev, črpališč in prečrpališč.

b. vlom zaradi [onesposobitve](#)/zastrupitve:

- izvajanje odrejenih ukrepov in postopkov.

c. izpad električne energije, izpad opreme, onesnaženje vodovarstvenega območja zaradi nesreče ali elementarne nesreče:

- izvajanje odrejenih ukrepov in postopkov.

4.4. Ostali vodilni delavci:

- zadolžitve po odredbi direktorja [družbe](#).

5. Način dela

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	0302		
Datum:	18.2.2020 18. 12.2025		
Stran:	4/8		

Vsak zaposleni v [družbepodjetju](#) ali dobavitelj, ki se sreča z izrednimi razmerami je dolžan ukrepati po svojih najboljših močeh v skladu s tem postopkom. Tovrstni ukrepi imajo prednost pred rednim delom in niso vezani na redni delovni čas.

[DružbaPodjetje](#) ima vzpostavljene in vzdrževane postopke, ki omogočajo, da se njeni zaposleni ali člani za ustrezno funkcijo usposobijo za ravnanje v izrednih razmerah.

5.1. Ukrepanje v primeru vloma v objekt

Direktor [družbepodjetja](#) na osnovi obvestila vodje SČV ali pomočnika vodje SČV obvesti pristojne državne organe.

5.2. Izpad električne energije, opreme

Ukrepanje:

- vodja [nadzornega centra in](#) izmene obvesti dobavitelja električne energije, glede na sprejeto obvestilo ustrezno ukrepa in obvešča:
 - center za obveščanje,
 - vodjo SČV ali pomočnika vodje SČV,
 - odgovornega ~~vodjo za kvaliteto~~[osebo za zagotavljanje skladnosti pitne](#) vode,
 - direktorja [družbepodjetja](#).

Predstavnika vodstva za varnost in zdravje pri delu je potrebno obvestiti o vseh izrednih dogodkih. O vseh dogodkih, ki imajo vpliv na okolje ter varnost in zdravje pri delu, je potrebno obvestiti odgovornega vodjo organizacijske enote. Vodja organizacijske enote skupaj z direktorjem [podrečja-družbe](#) in predstavnik vodstva analizirajo izredni dogodek.

5.3. Onesnaženje vodovarstvenega območja zaradi nesreče

Direktor [družbepodjetja](#) na osnovi obvestila pristojnih državnih organov (MNZ, ReCO) seznaniti vodje DE s predpisanimi ukrepi in postopki. Seznaniti predstavnike lokalnih skupnosti.

5.4. Elementarne nesreče

V dogovoru s pristojnimi štabi CZ daje navodila direktor [družbe](#). Pristojni delavci ustrezno zavarujejo kraj dogodka do prihoda pristojnih organov.

5.5 Izredni dogodki povezani z varnostjo in zdravjem pri delu

[DružbaPodjetje](#) je del nalog VZD preneslo na zunanjo pogodbeno stranko - IVD d. o. o. Pooblaščen družba izvaja naloge pregledovanja delovnih sredstev in naprav, meritve. Naloge pooblaščenega zdravnika skladno z zakonom izvaja ~~dr. Milenka Drozg Berke~~ [pooblaščen zdravnik medicine dela](#).

Delavci so dolžni vsako poškodbo takoj javiti neposrednemu vodji.

Enkrat mesečno se izvede pregled prostorov na podlagi pripravljenega formularja.

Ugotovljene pomanjkljivosti se do roka odpravijo. Prijava poškodb se zbira pri PV VZD, na podlagi zbranih podatkov se poda poročilo, ob koncu leta se pripravi analiza stanja.

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	<u>0302</u>		
Datum:	<u>18.2.2020</u> <u>12.2025</u>		
Stran:	5/8		

Nesreče pri delu razišče PV VZD skupaj s pooblaščenim zdravnikom, skupaj predlagata ukrepe za izboljšanje stanja. Po objektu so nameščene omarice za prvo pomoč.

Požar

Imenovan je pooblaščenec za opravljanje strokovnih nalog požarnega varstva. Naloge so opredeljene v Požarnem redu, izdelan je izvleček požarnega reda, evakuacijski ter požarni načrti. V objektu je nameščen sistem za javljanje požarov (avtomatski in ročni javljalniki požara), varnostno razsvetljavo, označene so evakuacijske poti in izhodi, hidrantno omrežje in priročna gasilna sredstva.

Podrobneje je področje opredeljeno v Požarnem redu [družbepodjetja](#).

Na redna časovna obdobja se izvaja evakuacijska vaja, vršijo se redni pregledi sredstev in naprav za gašenje.

Za izvajanje toplih del se izdajajo dovoljenja uporabnikom.

Eksplodije

Eksplodijo lahko povzroči malomarno ravnanje zs pločevinkami vnetljivih in lahko vnetljivih snovi, ki se jih uporablja za čiščenje in vzdrževanje orodij, ter vitalnih delov na brizgalnem stroju. Možnost nastanka eksplozije obstaja tudi v prostoru, kjer se izvaja potočna erozija in pri uporabi plinske jeklenke pri delih v vzdrževalni orodjarni. Na lokaciji [družbepodjetja](#) se nahaja le ena plinska jeklenka, ki se jo hrani v skladišču nevarnih snovi v času uporabe pa v vzdrževalni orodjarni; pooblaščen za delo z jeklenko je vodja vzdrževalne orodjarne.

Za uporabljene snovi se zagotavlja varnostne liste in upošteva prepoved uporabe odprtega ognja na celotnem območju [družbepodjetja](#).

Razlitja

Delavec oz. vodja skupine, ki opazi, da je prišlo do razlitja ali razsutja nevarnih snovi, najprej ugotovi, če je razlitje ali razsutje v lovilno ogrado. V primeru razlitja, ko vodja organizacijske enote meni, da je snov še uporabna, o tem obvesti tehnologa, ki je odgovoren za uporabo snovi, da poda mnenje o uporabnosti. V kolikor vodja skupine oceni, da bodo nastalo situacijo obvladali na kraju razlitja, organizira vse potrebno za pobiranje snovi. Vodja skupine mora zavarovati kraj nezgode in poskrbeti za varno delo.

V primeru, ko je prišlo do razlitja nevarnih snovi med transportom, pretakanjem, skladiščenjem ali uporabo snovi izven lovilne ograde (na tla) in skupina sama ne obvladuje razmer, vodja obvesti o dogodku vodjo organizacijske enote in predstavnika vodstva.

Predstavniki vodstva z vodjo organizacijske enote organizira sanacijo razlite ali razsute nevarne snovi. Po vsakem ukrepanju morata zagotoviti osebna varovalna sredstva.

- Razlitje manjše količine tekočine

Snov je potrebno zavezati z absorpcijskim sredstvom in jo odložiti v sode ter jih zapreti. Navodilo za rokovanje mora biti izobešeno pri embalaži. Pri nabavi absorpcijskega sredstva je potrebno v tehnično-prezemnih pogojih od dobavitelja zahtevati, da se obveže, da bo zagotovil odstranjevanje uporabnega absorbenta. Za odstranitev tako nastalih odpadkov poskrbi vodja.

- Razlitje večje količine tekoče snovi

Če se snov da prečrpati ali kako drugače pobrati (lopate, vedra) je potrebno to snov pobrati v sode ter jih zapreti. Postopek je enak kot v prejšnji alineji.

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	<u>0302</u>		
Datum:	<u>18.2.2020</u> <u>18.12.2025</u>		
Stran:	6/8		

- Razlitje nevarnih snovi v neposredni bližini kanalizacijskega omrežja, kanalizacijskega jaška

V kolikor je prišlo do razlitja nevarnih snovi v bližini kanalizacijskega jaška, je potrebno tega čim prej zatesniti, da se že nastalo ekološko nesrečo omeji na čim manjše področje. Navodilo za zatesnitev jaškov je izobešeno poleg opreme, ki je namenjena za zatesnitev. V kolikor nevarna snov izteka v jašek in naprej v kanalizacijsko omrežje in je ni mogoče zaustaviti, je potrebno o dogodku obvestiti Center za obveščanje 112.

- Razsuttje trdnih nevarnih snovi

Snov zberemo v sode in zapremo, za nadaljnje odstranjevanje odpadkov poskrbi predstavnik vodstva.

V primeru potreb sanacije talnih površin za to poskrbi vodja organizacijske enote v sodelovanju predstavnika vodstva in odgovornim v organizacijski enoti. V sanacijo je mogoče vključiti zunanje izvajalce.

- Poročilo o izrednem dogodku

Po posegu oz. ukrepanju ob posameznem izrednem dogodku, vodja skupine izpolni obrazec za neskladnosti [OB 8.4-1/1](#) in ga preda odgovorni osebi za ravnanje z okoljem v organizacijski enoti.

-Analiza dogodka in korektivne aktivnosti

Za izvedbo analize dogodka je odgovoren vodja organizacijske enote, kjer je prišlo do izrednega dogodka in je pri analizi prisoten.

Analizo izrednega dogodka opravi strokovna služba (služba, oddelek, strokovna oseba, pooblašena oseba, odgovorna oseba) v odvisnosti za kakšen dogodek gre, na podlagi poročil in s sodelovanje tistih oseb, ki so sodelovale pri izvajanju ukrepov. Analiza dogodka mora ob podatkih, ki so navedeni v poročilu o izrednem dogodku, vsebovati tudi podatke o možnih vzrokih, okoliščinah ter drugih različnih posebnostih za posamezni dogodek.

Analizo opravlja tudi kolegij družbe.

- Arhiviranje

Zapise o izrednem dogodku hrani predstavnik vodstva [za kakovost](#).

5.6.1 Prepoznavanje nevarnosti

Prepoznavanje nevarnosti za okolje in potencialne nesreče in nevarnosti za zdravje ter drugih izrednih razmer ugotavljamo s pregledom objekta (vseh enot) in okolice objekta.

Vse prepoznane okoljske vidike se po metodi ocenjevanja pomembnosti vidika razporedi med pomembne in med vidik za katere je potrebno izvesti določene programe za izboljšanje stanja.

Varnost in zdravje pri delu:

Prepoznavanje potencialnih nevarnosti za področje zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu se izvaja po Metodi za oceno tveganja ZVD. Potencialne nevarnosti ter način ukrepanja za odpravo nevarnosti so podani v oceni tveganja.

5.6.2 Preventivni ukrepi

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	0302		
Datum:	18.2.2020 18.12.2025		
Stran:	7/8		

Za preprečevanje nesreč in hujših posledic ob pojavu izrednih razmer se določijo naslednji preventivni ukrepi:

- predpisane so najvišje količine skladiščenja nevarnih snovi,
- urejena so mesta za zbiranje odpadkov in nevarnih snovi,
- urejeno je vse potrebno za preprečitev izlivov nevarnih snovi v kanalizacijo,
- redno so servisirani in pregledani gasilni aparati, hidrantno omrežje, javljalniki požara in varnostna razsvetljava (glej evidence o vzdrževanju in servisiranju naprav),
- vrši se redna kontrola evakuacijskih poti,
- redno se izvaja usposabljanje zaposlenih za ukrepanje ob nesrečah in izrednih razmerah,
- redno se izvajajo pregledi strojev in naprav, elektroinstalacij ...
- na predpisana časovna obdobja se izvaja pregled mikroklimatskih pogojev in hrupa,
- na predpisana časovna obdobja se izvajajo redni zdravniški pregledi zaposlenih,
- zagotavljanje čistoče na delovnih mestih.

Preventivne aktivnosti so navedene v Pravilniku o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu v [družbopodjetju](#) Mariborski vodovod [d. o. o.](#), v Požarnem redu podjetja, izvlečku požarnega reda in navodilih za delo.

5.6.3 Ukrepanje ob nesrečah in v izrednih razmerah

V primeru nesreč pri delu se obrnemo na najbližjo zdravstveno postajo, preko klicnega centra 112 ali direktne telefonske številke. Ponesrečencu se nudi prva pomoč. Usposobljeni za nudenje prve pomoči so v vseh izmenah. Navodila za nudenje prve pomoči so v vseh omaricah prve pomoči.

V primeru izliva olja iz strojev pokličemo službo, ki vrši vzdrževanje ([DE vzdrževanje](#)), da prečrpa olje v rezervno embalažo. Po tleh razlito olje pa posujemo z absorpcijskim sredstvom.

Naloge zaposlenih so:

- kdor razlitje opazi, prepreči izliv v kanalizacijski sistem z absorpcijskimi sredstvi, ki se nahajajo na označenih mestih,
- onesnažena tla se očisti, ostanke pa shrani v zato namenjeno posodo,
- če je razlita snov že stekla v kanalizacijo, se takoj obvesti komunalno službo,
- o razlitju je potrebno obvestiti vodje izmen ali predstavnika vodstva za ravnanje z okoljem.

Lokacije nevarnih snovi, skladišče odpadkov in nevarnih snovi v kleti, hranijo se minimalne količine.

V primeru manjših požarov, le te skušamo pogasiti, z nameščenimi gasilnimi pripravami, vendar le v primeru, če pri tem ne izpostavimo nevarnosti sebe in drugih, v primeru nastanka večjega požara se pokliče gasilno enoto na številko 112 in se ukrepa skladno z navodili – Izvleček iz požarnega reda.

V primeru nesreč in izrednih razmer, večjih požarov, se ravnamo po Načrtu ukrepanja ob nesrečah in izrednih razmerah ter po izdanem Požarnem redu za [družbopodjetje](#) Mariborski vodovod [d. o. o.](#)

V primeru poplav, potresov, kjer je zajeto večje območje, se ravnamo po navodilih državnih ustanov.

Poleg notranjih reševalcev (delavcev) so pri vseh naštetih izrednih dogodkih vključene tudi zunanje reševalne ekipe.

Podrobneje so aktivnosti opredeljene v Načrtu ukrepanja v primeru pojava izrednih razmer.

Oznaka:	SN 7.5-4/1	SISTEMSKO NAVODILO	 MARIBORSKI VODOVOD, javno podjetje, d.o.o.
Izdaja:	<u>0302</u>		
Datum:	<u>18.2.2020</u> <u>18.12.2025</u>		
Stran:	8/8		

5.6.4 Raziskovanje motenj ter korektivni ukrep/preventivni ukrepi

Potrebno je odprava posledic nesreč in izrednih razmer in vzpostaviti prvotno stanje, pri tem pa je potrebno paziti, da ne prihaja do dodatnega onesnaževanja okolja oz. ogrožanja varnosti in zdravja zaposlenih. Posebna pozornost se namenja upoštevanju predpisov za ravnanje z nevarnimi snovmi.

Po vsaki nesreči ali izrednem dogodku posamezni pooblaščen in predstavnik vodstva za ravnanje z okoljem/VZD skupaj analizirajo in ugotovijo vzrok nesreče. Da se lahko preprečijo ponovne nesreče, se uvedejo korektivni ukrepi za odpravo stanja, preuči se tudi obstoječe preventivne ukrepe.

6. Priloge

- OB 8.4-1/1 Poročilo o neskladnosti